

61, RUE ROCHECHOUART

ԶՈՒԼԱԼ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Վայրի ծաղիկ անուշիկ ի՞նչ է...

Հեռուն՝ ժամանակին մէջ ու ստեղծագործութեան,
 ուր հովերը կը հասնին միայն
 տանելու ձայներ
 կամ լռութիւններ հաւաքելու,-
 ցանկապատի մը շուփին
 վայրի ծաղիկ՝
 մեռաւ մանուկը մեր հրաշք:

Ցանկապատի մը շուփէն
 - հրաշք՝ ժամանակին մէջ եւ ստեղծագործութեան -
 վերջին ծաղիկ մը բացուեցաւ
 իբրեւ շրթունքները ցեղիս,
 իբրեւ լոյս՝
 արեանս անթափանց գիշերին մէջ

Այլեւս առանձին չեմ:

Այլեւս գիտեմ
 ինչ որ պիտի համբուրեմ
 ու սիրեմ:

Շնորհակալութիւն, շա՛մ աշխարհ,
 որ աքտրած զիս մինչեւ հոս՝
 հասցուցիր՝
 այս բացարձակ իսկութեանս:

Լրումին:

* * *

Դաշտի ճամբու մը վրան...

Իբրեւ թէ դաշտի ճամբու մը վրան
 – այս մոռցուած փողոցին մէջ թէ այլուր
 ուր կեցած եմ հողին վրան եւ ոչ տակը
 տակաւին –
 ամէն առտու կը բացուիմ
 հովին հրած դուռին պէս,
 եւ աշխարհին մէջ կը մտնեմ
 իր թաղարին մէջ արթնցող այս բոյսին հետ,
 այս բոյսին պէս
 անկարելի:
 անանուն:

Աշխարհի'ն մէջ՝ աշխարհին հետ հաշիւ չունինք
 բոյսս եւ ես.
 ամէնուն պէս՝ բան մըն ալ մե'նք.
 աւել պակաս՝ նայած օրուման, եղանակին, եւ դեռ ուրիշ
 հեռու մօտիկ, ազդու անագդ, իրաւ շինծու ա'յլ բաներու
 բոյսս ու ես՝ գոյն մը, շատ շատ՝ ձեւ, կերպարանք մը, շարժում մը
 որ սկսած՝ վերջ ի վերջոյ ինքն իր վրան պիտի գոցուի
 հովին հրած դուռին պէս
 հոս թէ այլուր, միշտ ալ սակայն
 – որովհետեւ այդպէ'ս կ'ուզենք բոյսս ու ես,
 որովհետեւ լա'ւ է այդպէս եւ միայն լա'ւն է իրական –
 իբրեւ թէ դաշտի ճամբու մը վրան:

* * *

Հորիզոնէն վար՝ քայքայուած ու ցրուուն...

Հորիզոն չկայ՝ որմէ վար բան մը պատահի.
 սակայն աննշմար, ինքնաբերաբար կարծես
 լուսաւորուեցան
 մէկ առ մէկ
 դիմացի շէնքի պատուհանները:

Այսպէս, ամէն օր: Գիտես թէ ժամն է արդէն.
մարդիկ իրենց տուններն են վերադարձած
թռչուններու նման
մէկ առ մէկ
անգգալի, անաղմուկ:

Մութը իջած է ճակատդ ձեռքիդ մէջը առնելու,
պահ մը՝ «յոգնած եմ» ըսելու նման.
անդրադարձումի, ճշգրիտ տեղ մը
տեղաւորուելու, կենալու նման:

Պեթոնէ պաս պաղ, կարծես թափածոյ լերկ խաղաղութիւն,
մեմուրիւն, մարմին՝
որուն կը դաշխս ամէն իրիկուն.
կը բռնես ձեռքէն
ու թեւ թեւի տակ դուրս կու գաք, փողոց՝
քիչ մը քալելու, թերթ մը գնելու, սուրճ մը խմելու,
յիշել մոռնալու եւ ա՛լ չեմ գիտեր ինչերու համար:

Աշխարհին մէջ, ի վերջոյ – կը լսե՞ս զիս, Կարապետ –
այս փողոցն ալ իր տեղն ունի, իր անունը եւ իր արդար իրաւունքը.
այնպէս որ,
սրբելիք արցունք ունենաս կամ ոչ՝
վերջալոյս է հո՛ւս եւս:

* * *

Հոյհոյ...

Կենս'ցդ, մե'ր տղայ, այս աշխարհէն միւս աշխարհ.
այս գիշեր
թող մշուշ իջնէ նոճոնտայի աչքերուն
եւ դէմ դիմաց կարծէ մեզ.
ու լուսանկարէ՝
գերերկրային գործիքով մը.
մեր նկարը, իբրեւ գովազդ՝
փակցնէ բոլոր, բոլոր պատերուն
– նմանութեան պատկեր՝

Բշմարտագոյն սիրոյ եւ անխառն ուրախութեան.
 այլ նամանաւանդ
 ի վերուստ տրուած ցաւի՝
 որ կը կոչուի բանաստեղծութիւն:
 Սէնը կորսուած է, մե՛ր տղայ, պէտք է գտնենք գայն.
 եւ այս գիշեր,
 ամայացած, սէրէ եւ ուրախութենէ պարպուած, մարդերէ
 պարպուած իր ակերում՝
 մեր ծաղիկները ջրենք:

ՄԵՂԵԴԻ

Ուրիշ օր մը, անկասկած,
 Կը կենանք կրկին,
 Ուրիշ սրտով, դէմ դիմաց՝
 Աչքով ուրիշին:

Չենք հարցնել իրարու՝
 Ո՞վ եմք, ո՞ր էինք.
 Նոյն մահովը փորձառու՝
 Նոյն կեանքը կ'ապրինք:

Ժամը միշտ նոյնն է, Լալա,
 Անսկիզբ, անվերջ
 Հոգին՝ որ կը թռուրտայ
 Մարմիններուն մէջ:

Եւ չկայ հին, նոր՝ այսօր
 Թէ ապագային.
 Միեւնոյն գիրքը՝ բոլոր
 Ցաւերու ձեռքին:

Կ'իյնայ դարձեալ միեւնոյն
 Արցունքը՝ ինչպէս
 Շամիրամի ուլունքը
 Սիրոյ ծովուն մէջ:

Ինչպէս ամէն յոյգ, երագ՝
Այս երկինքին տակ.
Ինչպէս մեր սուրբն է ըսած՝
«Յապայսն յիշատակ»:

* * *

Թէ մոռցած եմ՝ թող յիշեմ.
Աշխարհը անծայր
Ծով էր. ծովուն մէջը յար՝
Ալին գալին տայր,
Ալին գալին տայր:

Միայն ալիքը, Լալա,
Յաւերժի որդին,
Որուն տեղնով կը խայտայ
Արգամդը կոյսին:

Եւ միայն ան՝ որ փորձեց
Ալիքին նման
Վերադառնալ՝ ինքնաստեղծ
Եւ անապական.

Շրշել, շաշել՝ մորոգուած
Ուխտերու լեզուով,
Բարձրանալ՝ աստղ համբուրած
Շուրթով ու սրտով.

Եւ փշրուիլ: Ի վերջոյ,
Լալա, կեանքն ի՞նչ է.
Բաւական է որ յետոյ
Մէկը գայ, յիշէ

Թէ աշխարհը նոյն անծայր
Ծովն է, թէ ուր, յար՝
Ալին գալին տայ,
Ալին գալին տայ: